

EU-DELEGASJONEN, BRUSSEL

Saksbehandler: Jonas L. Fjeldheim, miljøråd

25. november 2014

Enighet om å redusere forbruket av plastbæreposer i Europa

- **Landene må gjøre et av eller begge disse tiltakene:**
 - a) Iverksette tiltak for å nå reduksjonsmål (redusere til 90 poser per person per år innen 2019 og redusere til 40 poser per person per år innen 2025.
 - b) Sikre at plastbæreposer ikke lenger er gratis etter utløpet av 2017, med mindre tilsvarende effektive virkemidler er gjennomført. Vil gjelde alle sektorer og alle utsalgssteder.
- **Europaparlamentet fikk gjennomslag for flere av sine ambisiøse og høyest prioriterte krav**
- **Ny Kommisjon markerte seg tydelig knyttet til deres rolle for å ivareta «Better regulation»**

Posisjoner og utfall av forhandlingene

Direktivforslaget om å redusere bruken av plastbæreposer ble lagt frem i november 2013. I korte trekk foreslo Kommisjonen at landene skulle redusere (uten å tallfeste) forbruket av plastbæreposer tynnere enn 50 mikrometer. Vanlige norske plastbæreposer omfattes. Kommisjonen foreslo også at landene kan bruke forbud (unntak fra indre markedsregler) eller økonomiske incentiver for å oppnå reduksjon. Rådet (medlemslandene) var i utgangspunktet positiv til Kommisjonens forslag, og porteføljen har vært prioritert av det italienske formannskapet som har ønsket å komme frem til en løsning innen årets utløp. Parlamentet hadde et mye mer detaljert og ambisiøst forslag hvor formålet var rask tallfestet reduksjon i forbruket av plastbæreposer. Under avstemningen over parlamentets posisjon til forslaget i miljøkomiteen, parlamentets største komite med 69 medlemmer, fikk saksordfører MEP Margrete Auken (DK/Greens) full støtte (ingen stemte mot). For Europaparlamentet var de viktigste spørsmålene obligatorisk reduksjonsmål, prising/avgift på plastbæreposer, en positiv forskjellsbehandling av biologisk nedbrytbare poser og et forbud mot oxo-nedbrytbare poser.

Enigheten som ble oppnådd er i hovedsak at landene får unntak fra regler om fri bevegelse av varer og er tillatt å vedta nasjonale forbud, restriksjoner. Dette er særlig relevant for Frankrike og Italia. I tillegg til en generell forpliktelse om å redusere forbruket av plastbæreposer tynnere enn 50 mikrometer, så må landene gjøre et av eller begge tiltakene nedenfor:

- c) Iverksette tiltak for å nå reduksjonsmål (redusere til 90 poser per person per år innen 2019 og redusere til 40 poser per person per år innen 2025.
- d) Sikre at plastbæreposer ikke lenger er gratis etter utløpet av 2017, med mindre tilsvarende effektive virkemidler er gjennomført. Vil gjelde alle sektorer og alle utsalgssteder.

Enigheten legger videre opp til at Kommisjonen skal utarbeide en gjennomføringsrettsakt knyttet til metode for å kalkulere årlig forbruk, da det skal rapporteres og informasjonen gjøres offentlig tilgjengelig årlig. Kommisjonen skal også vurdere miljøkonsekvensene av oxo-nedbrytbare plastposer (som brytes ned til mikropartikler) og foreslå regulering av disse. Kommisjonen skal videre utarbeide en gjennomføringsrettsakt for merking av bionedbrytbare og komposterbare poser innen to år. Kommisjonen skal også be CEN om å utvikle en standard for hjemmekompostering. Landene kan unnta poser tynnere enn 15 mikrometer (frukt poser) fra kravet i a) og b), og Kommisjonen skal innen to år vurdere i et livssyklusperspektiv ulike tiltak knyttet til disse.

Gjennomsnittlig forbruk av plastbæreposer i EU i 2010 var 198 poser. Reduksjonsmålene man ble enige om (alternativ a) tilsvarer omtrent 50 % og 80 % reduksjon. Dette var parlamentets opprinnelige posisjoner. Alternativ b om prising var også blant parlamentets prioriterte posisjoner. Parlamentet har dermed fått godt gjennomslag for sine posisjoner.

Maktkamp mellom institusjonene

Dette er den første rettsakten det er forhandlet om under Junckers ledelse av Kommisjonen. Kommisjonen ønsket å vise at den mener alvor med arbeidet knyttet til «better regulation». Vise-president (VP) Timmermans varslet at Kommisjonen vurderte å trekke forslaget. VP Timmermans bekreftet senere at de ikke ville trekke forslaget og uttalte til Europolitics (19/11): “If this is what member states and Parliament want, then the Commission accepts it – whatever we think,” og videre at “In my opinion, the implementation of this decision will be rather complicated”. “Responsibilities must be clear. We preferred our proposal because we believe it was clearer and would be a better regulation. The Commission has an important role to play in terms of better regulation. I do not know how the member states will implement the directive. I wanted to point out the problem. Do not come back in four years’ time to tell me there are problems because it will not be our fault. If they want to move forward, it’s fine. But they must not come and complain afterwards”.

Landene (COREPER) aksepterte fredag 21. november enigheten og miljøkomiteen stemte i går mandag for enigheten med 60 stemmer for, null mot og tre som avstod fra å stemme. Neste formelle skritt er at Miljørådsmøtet 17. desember skal stemme over saken og deretter vil parlamentet i plenum gjøre det samme før regelverket er endelig vedtatt.